

1

שותפות הורית - הגדרה

❖ כאשר לפחות שני אינדיבידואלים צפויים על פי הסכמה הדדית או נורמות חברתיות לקבל אחריות משותפת לרווחתו של הילד (Van Egreen & Hawkins, 2004)

❖ שותפות הורית מתייחסת לתמיכה שההורים מספקים זה לזה בעת גידול הילד (Favez et al., 2015)

2

שותפות הורית - הגדרה

שותפות הורית מתייחסת לתפקוד הספציפי של מערכת היחסים של ההורים שמתרכזת בילד (Belsky et al., 1995; McHale 2007)

3

חשיבותה של שותפות הורית

1. יחסי השותפות ההורית קשורים להורות ולאופן שבו הילד יעוצב. יחסי הורות לא אופטימליים מביאו בעיות החצנה של הילד ובעיות התנהגותיות של החצנה (McHale & Rasmussen, 1998; Schoppe, Mangelsdorf, & Frosch, 2001)

4

חשיבותה של שותפות הורית

❖ שותפות הורית משתפת פעולה וחמה מנבאת הסתגלות חברתית ורגשית מיטבית (Faves, 2009; McHale, 2007).

❖ במטה אנליזה שנערכה על ידי טובורט ופינקווארט (Teubert & Pinquart, 2010) נמצא כי שותפות הורית מאוזנת ותומכת הוא הדפוס המיטבי עבור התפתחות הילד.

5

חשיבותה של שותפות הורית

מערכת יחסים של שותפות הורית קשורה באופן עוצמתי ישיר יותר להורות מאשר היבטים אחרים של קשר זוגי.

❖ ברית הורית, ולא הסתגלות לנישואים, קשורה באופן מובהר יותר עם סגנון הורות (Abidin & Brunner, 1995).

❖ לברית הורית יש קשר חזק יותר עם בעיות בילדים מאשר הסתגלות לנישואים (Bearss & Eyberg, 1998).

6

שותפות הורית – Domain Specificity

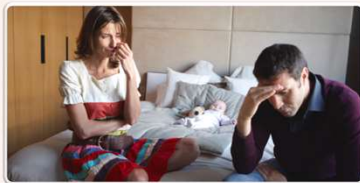
פרוש ושותפיו (Frosch et al., 2000) מצאו שקונפליקט בין-הורי במהלך משחק משפחתי עם פעוט בן שישה חודשים, אך לא קונפליקט דיאדי זוגי, ניבא התקשרות בטוחה בגיל שלוש.

7

שותפות הורית – Domain Specificity

למעשה, שותפות הורית מתווכת את הקשר בין סכסוך זוגי להורות (Margolin et al., 2001)

8

שותפות הורית – שוויון?

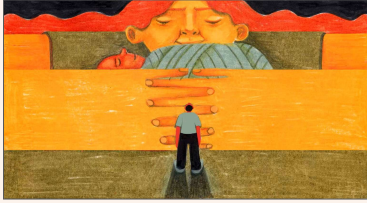
❖ שותפות הורית איכותית כוללת יצירה ותפעול של מבנה שותפות המוסכם על שני הצדדים.

❖ שבועות הרצון של כל אחד מההורים לגבי ההגינות והקבלה עם החלוקה של העבודה ההורית, כמו כן של התהליך שבו מושגת הבנה הדדית, חשובים יותר מאשר האם ההורים מגיעים לחלוקה שווה, מבחינה אובייקטיבית, של עבודת ההורות או כל הסדר הורי אחר שנקבע.

9

שמירת סף אימהית - Maternal Gatekeeping

- העמדות, האמונות וההתנהגויות האימהיות אשר מגבילות או מעודדות את מעורבות ועיסוק האב עם ילדיו (Allen & Hawkins, 1999)

- לאימהות תפקיד חשוב בעיצוב ההתנהגות האבהית באמצעות שמירת הסף האימהית (Allen & Hawkins, 1999; Schoppe-Sullivan et al., 2008; Zvara, B. J., et al., 2016)

10

שמירת סף אימהית - Maternal gatekeeping

• שמירת הסף האימהית החלה מהתפקיד ההיסטורי שניתן לאם כדמות המרכזית בעבודות הבית ובטיפול בילדים. היא משמשת מקור כוח, הערכה עצמית ונותן תוקף לזהות האימהית.

• באמצעות שמירת הסף האימהית, נשמרת החלוקה המגדרית באחריות ההורית.

11

שמירת סף אימהית - Maternal gatekeeping

• מחקרים הראו שהצלחה של האם בעבודה והשכלה גבוהה מאפשרים רמות גבוהות יותר של שותפות הורית.

• מחקרים גם מצאו שמידת הדתיות משפיעה על הרצון של האם לשמור על חלוקת תפקידים מסורתית, ובהתאמה יש יותר שמירת סף אימהית.

• גם העצמי הגברי מעורב בשמירת הסף האימהית:

- כאשר העצמי הגברי החברתי גורם לריחוק מהטיפול בילדים

- גברים שלא מזוהים עם הזהות האבהית שלהם

12

13

שותפות הורית - מאפיינים

1. תמיכה מול ערעור על התפקיד בהורות המשותפת;
2. הבדלים בנושאי גידול הילדים וערכים;
3. חלוקת עבודת ההורות
4. ניהול אינטראקציות משפחתיות, הכוללת חשיפה של הילדים לקונפליקטים בין-הוריים.

14

1. תמיכה מול ערעור על התפקיד ההורי

תמיכה של כל אחד מההורים באחר:

1. אישור מסוגלותו של האחר כהורה
2. הכרה בתרומת האחר ומתן כבוד לכך
3. דבקות בהחלטות ובסמכות של ההורה האחר

(Belsky, Woodworth, & Crnic, 1996; McHale, 1995; Weissman & Cohen, 1985)

15

1. תמיכה מול ערעור על התפקיד ההורי

❖ יש קשר בין תמיכה מול ערעור על ההורה האחר בתפקיד ההורה עם לבין התפקוד ההורי והתפתחות הילד.

1. תפיסה חיובית של יחסי השותפות ההורית קשורה למסוגלות ההורית הנתפסת ולפחות בעיות התנהגותיות של ילדים ומתבגרים (Floyd & Zmich, 1991).
2. סמכות הורות ופחות לחץ הורי (Abidin & Brunner, 1995)
3. פחות הססנות של בניים בגיל הגן (Belsky, Putnam, et al., 1996)

16

2. אי הסכמה בנוגע לגידול הילדים

מעבר חילוקי דעות על מגוון נושאים הקשורים לילדים:

1. ערכים מוסריים
2. משמעת
3. סטנדרטים וסדרי עדיפויות חינוכיים
4. בטיחות
5. יחסים חברתיים

17

2. אי הסכמה בנוגע לגידול הילדים

❖ המידה בה יש אי הסכמה בנוגע לגידול הילדים קשורה ל:

1. בעיות שהילד חווה בתקופת הגן (Deal, Halverson, & Wampler, 1989)
2. בעיות התנהגותיות של הילד בגיל 5 (Block, Block, & Morrison, 1981)
3. התאמה פסיכולוגית והתנהגותית בגיל 18 (Vaughn, Block, & Block, 1988)
4. אי הסכמה בנוגע לגידול הילדים הוא מנבא טוב יותר לבעיות התנהגותיות אצל ילדים צעירים מאשר קונפליקטים זוגיים והסתגלות זוגית (Jouriles, Murphy, Farris, Smith, et al., 1991; Snyder, Klein, Gdowski, et al., 1988)

18

3. חלוקת תפקידים, מטלות ואחריות

1. שגרה יומית
2. טיפול בילדים
3. מטלות הנוגעות למשק הבית
4. נושאים כספיים, חוקיים ורפואיים

19

3. חלוקת תפקידים, מטלות ואחריות

- אימהות מדווחות שנושא מטלות הבית הוא הגורם העיקרי שמהווה טריגר לקונפליקטים בתקופה שלאחר הלידה (Cowan & Cowan, 1988a).
- תפיסת ההגינות של האבות הנתפסת בידי אימהות קשורה לאיכות זוגית מוגברת במעבר להורות, בעוד שתפיסה של חוסר שוויון קשורה לירידה באיכות הזוגית (Terry, McHugh, & Noller, 1991).

20

4. ניהול דפוסי האינטראקציה במשפחה: קונפליקט

- ❖ קונפליקט בין הורי נקשר באופן חוזר לבעיות החצנה והפנמה אצל ילדים (Buehler et al., 1998; Emery, 1982; Holden & Ritchie, 1991; Johnson & O'Leary, 1987; Jouriles, Bourg, & Farris, 1991; Rutter, 1994)
- ❖ השפעת הקונפליקט הבין-הורי על ילדים מתחיל בגיל מוקדם: ילדים בגיל שנה מפגינים מצוקה לעיונות הורית (Cummings, Zahn-Waxler, & Radke-Yarrow, 1981; Grych & Fincham, 1990).

21

4. ניהול דפוסי האינטראקציה במשפחה: קונפליקט

❖ הנוכחות של קואליציית שותפות הורית
מאוחדת לעומת קואליציית הורה-ילד באופן
מפורש או מרומז. (Ihinger-Tallman et al.,
1995; McHale, 1997; Minuchin, 1985).

22

4. ניהול דפוסי האינטראקציה במשפחה: קונפליקט

❖ איזון בין ההורים באינטראקציות עם הילד, באופן יחסי של הזמן שבה על
הורה מעורב עם הילד בסיטואציות טריאדיות.
❖ רמות שונות של מעורבות הורית במשחק טריאדי מנבאות חדה גבוהה
יותר, בעוד שעוינות ותחרותיות הורית באינטראקציה שכזו מנבאת יותר
אגרסיה בקרב הילדים (McHale & Rasmussen, 1998).

23

שותפות הורית בהיריון

• מחקרים מראים כי איכות השותפות ההורית בהיריון מנבאת את:

1. איכות השותפות ההורית לאחר הלידה.
2. הסתגלות להורות
3. התפתחות הילד

(Favez, Frascarolo, Carneiro, Montfort, Corboz-Warnery, & Fivaz-Depeursinge,
2006; McHale & Rotman, 2007; Shai, 2018).

24

שותפות הורית

- מחקר אורך בחן את הציפיות של ההורים (לפני הלידה) מתהליך המשפחה העתידי.
- לפני הלידה – 110 זוגות המצפות לילדם הראשות השתתפו בהערכה של ציפיות מההורות המשותפת והבדלים בציפיות אלה.
- הערכה שנעשתה שלושה חודשים לאחר הלידה
- 45 זוגות השלימו הערכות עוקבות בגיל 12 חודשים ו-30 חודשים.
- בכל נקודת זמן התקבלו הערכות מרובות מדידה של הסתגלות להורות המשותפת.

25

שותפות הורית

- אינדיקטורים לחששות בהורות משותפת:
 1. ראיונות אחד על אחד במהלכם תיארו שניהם את אופי ההורות המשותפת במשפחות בהם גדלו שהתוו את ציפיותיהם לגבי חזקות ותחומי דאגה לגבי ההורות המשותפת במשפחתם העתידי.
 2. ראייה חיובית ושלילית (פסימית) אודות משפחתם העתידי
 3. WDW

26

שותפות הורית

- ❖ הציפיות של נשים וגברים במהלך ההריון ומידת ההבדל בין האמונות שדווחו בדיווח עצמי אודות הורות, ניבאו הסתגלות הורות משותפת לאחר הלידה.
- ❖ סולידריות הורות משותפת הייתה גם כן יציבה מגיל 3-12 חודשים ומגיל 12-30 חודשים.
- ❖ העדשה אותה מביאים עמם ההורים למערכת המשפחתית המתהווה משמעותית בהקשר של שותפות הורית והיא מנבאת הסתגלות שותפות הורית מאוחרת יותר.

27

שותפות הורית והמעבר להורות

❖ ירידה בשביעות הרצון של אבות מהנישואים ניבאו הורות תחרותית גבוה יותר ומעורבות נמוכה יותר של האבות בהורות.

❖ עלייה בקונפליקט הזוגי מצד האבות ניבא פחות שיתופיות בהורות המשותפת

❖ עלייה בקונפליקטים הזוגיים מצד האימהות ניבא פחות תמיכה בהורות של האבות.

Christopher et al., (2015)

28

ברית משפחתית (Favez et al., 2006)

❖ היכולת של טריאדת אמה-אבא-ילד להשתתף באינטראקציה תוך כדי תיאום פעולות, סימנים ועבודה משותפת כצוות לעבר מטרה משותפת תוך כדי ביטוי של הנאה וגמישות.

❖ שותפים מסוגלים לתאם את פעולותיהם לצורך השלמה מוצלחת של המשימות לאורך שלוש פונקציות אינטראקטיביות:

א- השתתפות (כל הפרטנרים כלולים)
 ב- ארגון (הפרטנרים שומרים על תפקידיהם)
 ג- מיקוד (הפרטנרים חולקים מיקוד משותף)

29

מידת אינטראקציה טריאדית

❖ הליך LTP (Lausanne Trilogue Play; Corboz-Warnery & Fivaz-Depeursinge,)
 (2001)

❖ בסיטואציה במעבדה Semi-structured, אבא, אמה והתינוק משחקים בארבעה הקשרים שונים שיחדיו מרכיבים אינטראקציה תלת-כיוונית:

✓ שלושה '2+1' - בה שני בני הזוג מתקשרים זה עם זה בעוד שהאדם השלישי משמש כמשתתף משקיף;

✓ '3-ביחד' - בה כל המשתתפים אקטיביים.

30

מדידת אינטראקציה טריאדית

הליך זה הותאם גם לתצפית לפני הלידה

31

מדידת אינטראקציה טריאדית (Favez et al., 2006)

❖ ברית פונקציונלית – כל שלושת המרכיבים קיימים וההשפעה החיובית משותפת.

❖ דפוסים לא מתפקדים:

1. הדרה של משתתף (פונקציית השתתפות) מונעת השלמת משחק תלת כיווני (למשל, שליטה ונסיגה).
2. חוסר ארגון בתפקידים (למשל, תחרות ומאבק).
3. חוסר מיקוד משותף המוביל לשליליות.

32

אינטראקציה הורית טריאדית

אינטראקציות משפחתיות טריאדיות עם בובה ניבאו את האינטראקציות המשפחתיות עם התינוק האמיתי שלושה חודשים לאחר הלידה.
(Favez et al., 2006, 2013)

33

שותפות הורית ואינטראקציה טריאדית

❖ נסיגה של אבות, אבל לא של אימהות, במהלך משא ומתן בהורות

משותפת הייתה קשורה ל:

1. התנתקות גדולה יותר
2. פחות חום במהלך משחק טריאדי
3. אבות הרגישו שהאימהות לא כיבדו את ההורות שלהם (Elliston et al., 2008)

34

35

IDCS Dyadic Scales

- ❖ **Negative escalation** - The degree by which negative affect, verbal and nonverbal expressions are reciprocated between partners.
- ❖ **Editing** - Asymmetries in the use of behaviors that de-escalate negative affect displays.
- ❖ **Dominance** - The asymmetries in conversational floor control during the discussion.
- ❖ **Interactional synchrony** - The degree to which the couple shares the conversation and its dynamics.

36

Convergent Validity – Reported Co-parenting

	Negative Escalation	Dominance	Editing	Synchrony
Dad Division of Labor	-.08	-.12	-.18	.26*
Mom Undermining	.26*	.18+	.10	-.29**
Mom Division of Labor	-.20+	-.30**	-.14	.34**
Mom Global CRS	-.27*	-.18+	-.15	.21*

P<0.1 P<.05. ** P<.001

37

Convergent Validity – Family Alliance

	Negative Escalation	Dominance	Editing	Synchrony
Playfulness	-.12	-.08	-.02	.31**
Structure	-.06	-.34**	-.24*	.37**
Parenting Dad	-.10	-.10	-.17	.29**
Cooperation	-.27*	-.00	-.10	.41**
Warmth	-.29**	-.00	-.08	.27**

* P<.05. ** P<.001

38

Convergent Validity – Spousal Support

	Negative Escalation	Dominance	Editing	Synchrony
Descriptive Disclosure	.00	-.07	.02	.28*
Sulk/Fidget	-.00	-.00	-.01	-.25*
Attentive Listening	-.21*	.07	-.02	-.00
Understanding	-.25*	-.03	.07	.16
Blame	.12	.16	.06	-.22*
Solve	-.22*	.02	.00	.09
Solace	-.26*	.03	.04	.07
Overall Support	-.31**	-.05	.00	.10

* P<.05. ** P<.001

39

Predicting Cognitive Development

	B	Std. Error	Beta	P
IDCS- First with Simulator	5.94	3.40	.20	.08
CRS Dad	-1.68	2.76	-.07	.54
CRS Mom	5.50	2.94	.25	.06
Education Dad	.38	.68	.06	.57
Education Mom	.37	.71	.06	.60
IBQ Dad	2.43	2.02	.14	.23
IBQ Mom	.72	2.05	.04	.72
IDCS- Negative Escalation	-2.49	1.08	-.26	.02

40

ממצאים

- אינטראקציות חיוביות של שותפות הורית
בהיריון נמצאו קשורות ל:
1. דיווחים חיוביים יותר של שותפות הורית
 2. תמיכה זוגית טובה יותר
 3. אינטראקציה משפחתית חיובית יותר

41

ממצאים

- אינטראקציות שליליות של שותפות
הורית בהיריון נמצאו קשורות ל:
1. דיווחים נמוכים יותר של שותפות הורית
 2. תמיכה זוגית טובה פחות
 3. אינטראקציה משפחתית שלילית יותר
 4. תפקוד קוגניטיבי מעוכב יותר של
התינוק בגיל 18 חודשים

42

מסקנה

אינטראקציות שותפות
הורית בהיריון עשויות להוות
גורם סיכון להתפתחות
השפה והקוגניציה של ילדים
בגיל שנה וחצי.